

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА  
ЗАХІДНИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ  
ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ПОЛЬЩА)

ПОМОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА

ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»



**ЗБІРНИК ТЕЗ**  
**V МІЖНАРОДНОЇ**  
**НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**  
**«Публічне управління в Україні:**  
**виклики сьогодення та глобальні**  
**імперативи»**

19 лютого 2026 р.  
м. Хмельницький

<i>Нестеренко К.О.</i> Публічне управління екологічними наслідками воєнних дій у системі національної безпеки.....	161
<i>Одинець Т.І.</i> Проблеми реформування публічного управління національною безпекою України в умовах євроінтеграції та військового конфлікту.....	163
<i>Підлісна Т.В.</i> Значення боротьби зі стереотипами щодо можливостей та участі жінок в структурі сектору безпеки та оборони.....	166
<i>Помаза-Пономаренко А.Л., Тарадуда Д.В.</i> Терористична діяльність сучасних держав: межі кроскультурної терпимості.....	169
<i>Поступна О.В.</i> Етичні стандарти та антикорупційний комплаєнс у публічному секторі як складові національної безпеки.....	170
<i>Семенцова О.В.</i> Адаптивне та інформаційно стійке лідерство у публічному управлінні національною безпекою: уроки сучасних українських кейсів.....	172
<i>Семілетов О.С.</i> Формування публічно-управлінського механізму забезпечення державної безпеки і правопорядку в умовах децентралізації та розвитку національної стійкості.....	174
...	
<i>Тюрін С.Г.</i> Стратегічне планування як засіб забезпечення національної безпеки на регіональному рівні.....	176
<i>Шишкарьова О.Г.</i> Парадигма публічного управління в секторі національної безпеки: вітчизняні реалії та глобальні тренди.....	178
<i>Шопіна І.М.</i> Функції публічного адміністрування у секторі безпеки і оборони в умовах правового режиму воєнного стану.....	179
<i>Marcin Czechowski</i> The Services Responsible for State Security in Poland and Ukraine. Selected Legal Aspects.....	181

## **СЕКЦІЯ 5**

### **ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ**

<i>Воробець Т.І.</i> Математичне моделювання в системі публічного управління: від інструменту аналізу до технології стратегічного рішення.....	183
<i>Гавриш А.В.</i> Сервісна держава як інструмент стійкості України.....	185
<i>Гамалюк Б.В.</i> Впровадження системи електронного документообігу в Україні: актуальні проблеми.....	187
<i>Грінер В.І.</i> Цифровізація фізичної реабілітації як інструмент модернізації публічного управління в умовах сучасних викликів.....	188
<i>Задворний Б.А.</i> Правове регулювання використання штучного інтелекту в діяльності органів публічної влади.....	190

**Помаза-Пономаренко Аліна Леонідівна,**  
доктор наук з державного управління, професор, завідувач науково-дослідної лабораторії з  
проблем управління у сфері цивільного захисту  
Національного університету цивільного захисту України,  
**Тарадуда Дмитро Віталійович,**  
кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри управління діяльністю підрозділів  
цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

### **Терористична діяльність сучасних держав: межі кроскультурної терпимості**

Сучасний світ дедалі частіше стикається з парадоксальною ситуацією, за якої держави, що формально виступають гарантами безпеки, прав людини та міжнародного правопорядку, самі стають джерелами терористичних практик. Тероризм перестає бути виключно діяльністю недержавних акторів і трансформується у складний інструмент державної політики, що поєднує елементи залякування, примусу, асиметричного насильства та інформаційно-психологічного впливу. На цьому тлі особливої актуальності набуває проблема кроскультурної терпимості, а саме: де проходить межа між повагою до культурної різноманітності та неприйнятною толерантністю до насильства, що маскується під «національну специфіку», «історичний контекст» або «альтернативну систему цінностей». Саме це питання формує теоретичний і прикладний фокус даного дослідження.

Класичні концепції державного терору пов'язували його з репресивними практиками всередині країни [1; 2]. Натомість у XXI столітті спостерігається якісно нове явище – екстерналізований тероризм держав, спрямований за межі власної території та інтегрований у зовнішню політику [4]. Власне, йдеться про цілеспрямовану підтримку терористичних угруповань, використання терористичних методів у гібридних війнах і застосування залякування цивільного населення як інструменту геополітичного впливу. У цьому контексті тероризм набуває рис артизму, «раціонального» управлінського інструменту, що становить особливу загрозу міжнародному правопорядку.

Очевидно, що найбільшу небезпеку становить не сам факт насильства, а його інституціоналізація – включення терористичних методів до системи державного управління, силових структур, спецслужб та інформаційних апаратів, як інституційної норми. Така інституціоналізація знижує поріг застосування насильства, нормалізує порушення міжнародного гуманітарного права та розмиває відповідальність через багаторівневу систему делегування [3].

Кроскультурна терпимість традиційно розглядається як основа мирного співіснування в умовах плюралізму культур, релігій і цивілізаційних моделей. У сфері публічного управління вона асоціюється з повагою до унікальності, діалогом культур й уникненням етноцентризму. Проте в безпековому вимірі терпимість може трансформуватися у соціально-політичну й інституційну слабкість, «політику «подвійних» стандартів, якщо не має чітко окреслених меж і заборон.

Сучасні держави-агресори дедалі частіше використовують риторику культурної унікальності для виправдання насильства, делегітимації міжнародної критики та формування альтернативних «моральних» стандартів (наче одним країнам можна більше, ніж іншим, для цього слід лише зазначити, що люди іншої країни потребують захисту від наявного режиму). Проте це ніщо інше, як гегемонія [5]. У такому разі кроскультурна терпимість перестає бути гуманістичною цінністю та стає об'єктом політичної експлуатації. Прикладом видозміненої гегемонії є та, яку пропагує Д. Трамп: вона є транзакційною («що я з цього маю?»), а має він прагнення зреалізувати власні інтереси на природні ресурси інших країн (Венесуели, Гренландії, Ємену, Іраку, Ірану, України та ін.). Для цього американський президент розмиває міжнародні норми, адже вони «обмежують» свободу дій США. Головний обмежувач Д. Трампа – це і міжнародна спільнота, і власна держава, її населення, конгрес, бізнес-еліти та

ін. Завданням світу в цьому контексті є підсилювати позиції внутрішньо зацікавлених акторів, показуючи, що дії Д. Трампа дорівнюють економічні втрати для американського населення та бізнесу, можлива політична ізоляція й існує ризик втрати союзників. Крім того, світова спільнота може зменшувати економічну привабливість односторонніх рішень, переорієнтовувати ланцюги постачання та демонструвати, що США втрачають структурну, а не символічну перевагу.

Якщо говорити конкретно по кейсах, то інструментами реалізації гегемонії США по відношенню до Гренландії є тест реакції союзників, сигнал Китаю та РФ щодо Арктики та внутрішньополітичний піар. Фактичні обмежувачі дій США є сама Данія (як власниця Гренландії) й ЄС, застосування міжнародного права без подвійних стандартів, і вирішення питання єдності, тобто щодо членства в НАТО. Цей альянс перестає належним чином виконувати безпекові функції, стаючи рудиментом, як ООН, найбільш занепокоєною організацією. Відтак, актуалізується механізм виходу цивілізованих країн із цього альянсу. Світова спільнота не контролює Д. Трампа, але може перетворити кожен абсурдний крок на дорогий, позбавити його простих перемог і змусити США діяти через інститути, а не імпульси.

Світовий порядок не має інструментів прямого впливу на гегемона з транзакційною політичною логікою. Водночас він здатен формувати структурні обмеження, у межах яких навіть найбільш ексцентричні політичні прагнення втрачають раціональність, легітимність і вигідність. Власне кажучи, Д. Трампа неможливо переконати, але його можна змусити рахуватися. Отже, публічне управління має відігравати ключову роль у формуванні чітких рамок допустимого. Йдеться не про відмову від кроскультурної взаємодії, а про поєднання культурної чутливості з принциповістю позицією щодо реагування на гегемонію, інституційного закріплення стандартів нульової терпимості до терористичних практик. Особливої ваги в цьому контексті набуває унеможливлення жодних «сірих зон» у ставленні до терористичних практик – незалежно від того, хто є їх суб'єктом.

### Література:

1. Кринична І.П. Тероризм як проблема світового масштабу: загрози терористичного характеру в Україні // *Sciences of Europe. Global Science Center LP*. Прага, 2016. № 2–2, С. 121–125.
2. Ляшенко В.М. Державна політика запобігання тероризму в Україні: автореф. дис. канд. наук з держ. упр.: 25.00.01. Львів, 2007. 21 с.
3. Помаза-Пономаренко А.Л. Глобальна безпека: «інституційна сила 4.0» // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 11. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/dy/article/view/5032>.
4. Ткач В.Ф. Сучасний тероризм: тенденції, вияви, виклики та загрози для України // Стратегічні пріоритети. № 3 (36). 2015. С. 12–18.
5. Laclau E., Mouffe C. *Hegemony and Socialist Strategy. Towards a Radical Democratic Politics*, London – New York: Verso, 2001. 217 p.

### Поступна Олена Вікторівна,

доктор наук з державного управління, професор,  
професор кафедри публічного управління та адміністрування  
Державного університету економіки і технологій

### Етичні стандарти та антикорупційний комплаєнс у публічному секторі як складові національної безпеки

Сучасна архітектура національної безпеки України потребує переосмислення ролі інституційної доброчесності як фундаментального фактора стійкості держави. В умовах екзистенційних зовнішніх загроз внутрішня дестабілізація, зумовлена корупційними чинниками, перетворюється на вагому безпекову вразливість. Формування дієвої системи